

Akwụkwọ Daniel - Nke Iri Isii na Abụọ

Ikpughe Ọla Dị Oké Ọnụahịa nke Ọhụ Amụma William Miller: Nnyocha Dị Mkpà Banyere Iṅnara nke Adventizim n'aka "Ìhè Ukwu" na Oku Ìlaghachi n'Ọtọdọ Ntụala Eziokwu ahụ

Jeff Pippenger
2024-01-26

Ọla ndị dị nro William Miller ga-enwu ugboro iri karịa ka ha enwuru n'akụkọ ihe mere eme nke ndị Millerite. Nghọta ndị Millerite banyere ihe omuma ahụ e mere ka ọ baa ụba n'oge akụkọ ha ziri ezi, ma ọ ezughị oke. Mgbe a debere nghọta ha n'ime onodu akụkọ ihe mere eme nke ka ziri ezi, ọ na-egosi nkowa ndị ka njo kari, n'ihia na ọ bughị naanị na ọ na-agbasawanye eziokwu amuma ndị a nochiri anya ha site n'ọla ndị ahụ, kama ọ na-emeputakwa ule maka umu agboghọ iri nke ubochi ikpeazu. A na-anochi anya nghọta ndị Millerite n'elu chaati ndị osu uzọ abụọ ahụ (1843 na 1850). Chaati abụọ ahụ bu mmezu nke tebul ndi e buru amuma banyere ha n'isi nke abụọ nke Habakkuk, ma eziokwu ahụ bu na chaati ndi ahụ bu mmezu nke Habakkuk, nakwa na otu eziokwu ndi ahụ n'onwe ha bu eziokwu ntọala nke Adventism, ka Mmuo nke Amuma kowara ma mata ha dika otu a.

A mubara nghota nke ufodu n'ime eziokwu ndi ntọala n'ebube ka e duuru ndi Millerite n'ime nghota banyere ebe nso nke eluigwe na eziokwu ndi metutara ebe nso ahụ, mgbe nnukwu mmechuihu nke Oktoba 22, 1844 gasiri. Ma ngbanwe Adventizim banye n'onodu Laodisia n'afọ 1856, na n'ikpeazu iju ha juru "oge asaa" ahụ n'afọ 1863, dugara ha n'ime ozara Laodisia. Ebe ọ bu na afọ ndi 1850 gasiri, ọ dighi eziokwu ọ bula di mkpa e si n'aka Adventizim weputa. Ọ buru na i na-enwe obi abuo banyere nkwuputa ahụ, gosiputa mgbe ahụ ihe mere o ji buru nke na-ezighi ezi.

Ndi Millerite ziri ezi n'ihe banyere nghota ha banyere Daniel isi nke abuo, ma nghota ha nwere okè. Okpukpe Adventist agafebeghi nghota ndi Millerite. Taa, a puru ihu alaeze asato niile a nochiri anya ha n'ime Daniel isi nke abuo, dika a pukwara ihu ihe nnochianya nke Daniel na-ekpe ekpere ka ọ ghota ihe omimi nke nro Nebukadneza. Ihe omimi ahụ na-anochi anya ihe omimi amuma ikpeazu, (ndi amuma niile na-akowaputa ubochi ikpeazu), ma ihe omimi amuma ikpeazu ahụ bu ihe Jon kowara di ka Mkpughe nke Jizos Kraist. A na-emegehe ihe omimi ahụ mgbe "oge di nso," ozugbo tupu oge amara emechie, a na-emegekwa ihe omimi ahụ ugbo a, n'ihia ndi horo ihu.

Nghota ndi Millairait banyere "ihe a na-eme kwa ubochi" n'akwukwo Daniel ka e ji mkpughe sitere n'ike mmuo kpo nke ziri ezi, ma ka ọ na-erule afọ 1901, Okpukperechi Adventist malitere usoro nke iju eziokwu ntọala ahụ, ma ka ọ na-erule afọ iri ndi 1930, Okpukperechi Adventist alaghachila n'echiche Protestant ochie ahụ, nke na-ekwu na "ihe a na-eme kwa ubochi" na-anochi anya akuku ufodu nke ozi Kraist n'ulo nso Ya. Echiche Setan ahụ, ka Mmuo nke Amuma si kwuo, sitere n'aka "ndi mmuo ozi ndi a chupuru n'eluigwe." Taa, a puru ihu echiche ziri ezi nke ndi Millairait banyere "ihe a na-eme kwa ubochi" dika ọ bughị naanị akara nke ikpere arusi, kama dika akara nke nupuisi nke Okpukperechi Adventist, nke na-eweta aghughọ siri ike ahụ n'elu ndi na-adighi ahụ eziokwu n'anya.

A duru ndi Millerite gaa n'ubochi ziri ezi nke njedebe nke afọ puku abuo na nari ato ahụ, ma n'oge kpomkwem sochiri Nnukwu Mmechuihu ahụ, ndi Adventist matara ihè ka ukwu nke jikotara ya na amuma ahụ; ma site n'iju ha "oge asaa" ahụ, site n'afọ 1856 ruo 1863, obuna ruo taa nke a, ha ahubeghi ihè o bula na-aga n'ihu sitere n'okwukwe ahụ ha na-ekwu na o bu ogidi etiti ha na ntoala ha. Taa, a puru ihu "oge asaa" ahụ, (site n'aka ndi di njikere ihu), dika ihe jikotara ozugbo na oge o bula di n'amuma afọ puku abuo na nari ato ahụ.

Afọ iri anọ na itoolu mbu ahụ na-anochi anya okirikiri nke ala na-ezu ike n'afọ nke asaa o bula, nke a na-emeghachi ugboro asaa. Afọ nari anọ na iri itoolu ahụ na-anochi anya o bughị naani oge nnwale nye Izrel oge ochie, kama o na-egosikwa afọ ole nke nnupuisi megide iwu ahụ ka e kwe ka ala zuo ike ga-eme, iji kpokota ngukota nke afọ iri asaa nke e gbochiri ala izu ike (nke bu oge ndota n'agha n'ihu nnupuisi ahụ kpomkwem). Izu ahụ Kraist kwadoro ogbugba ndu ahụ ka a haziri ya n'afọ ato na okara ruo n'obe na afọ ato na okara mgbe obe gasiri. N'ime izu ahụ Kraist na-achikota mmadu niile, n'ihu na o siri na o buru na e welie ya elu, o ga-achikota mmadu niile.

Ugbu a ka a na-ekpe uwa a ikpe: ugbu a ka a ga-achupu onyeisi uwa a. Ma mu onwe m, o buru na a bulie m n'elu site n'uwa, aga m adota mmadu nile bjakwute m. Jon 12:31, 32.

Ubochi puku abuo na nari ise na iri abuo ahụ nke Kraist ji kwado ogbugba-ndu ahụ ma kpokota mmadu n'ebe Onwe Ya no, na-anochi anya afọ puku abuo na nari ise na iri abuo ahụ nke Chineke chusasiri ndi Ya na-enupu isi, n'ihu esemokwu nke ogbugba-ndu Ya. "Ugboro asaa" ahụ e mezuru megide alaeze ugwu nke Izrel, na-anochi anya mgbasaa ahụ nke afọ puku abuo na nari ise na iri abuo, nke malitere na 723 BC ma kwusi na 1798. Afọ 538 na-ekewa oge abuo ahụ ma meputa oge abuo na-esochi onwe ha, nke o bula bu afọ puku otu na nari abuo na iri isii. Oge mbu ahụ na-anochi anya izopia ebe nsọ ahụ na usuu ndi ya n'okpuru ikpere arusi, nke abukwa na-anochi anya izopia ahụ nke ochichi papal ruzuru.

"Oge asaa" ahụ, nke puku afọ abuo na nari ise na iri abuo na-emegide alaeze ndida, nke malitere na 677 BC, ma kwusi na 1844, bira na njedebe n'Oktoba 22, 1844. O bu ihe nnochianya nke obubu onu nke ogbugba ndu, e mekwara ka o gwuchaa site n'ikpo opi jubili, nke a ga-akpo n'Ubochi Mkpuchi Mmehie. Ubochi Mkpuchi Mmehie nke antitypical, nke malitere n'Oktoba 22, 1844, na-anochite anya otu oge. O bu oge Ikpe Nyocha, ma n'ime oge ahụ ka a ga-akpo opi jubili nke jikotara ya na okirikiri nsọ nke asaa.

Ma n'ubochi olu nke mmuo-ozu nke asaa, mgbe o ga-amalite ifu opi, a ga-emezu ihe omimi nke Chineke, dika O kwusara ndi ohu Ya, bu ndi amuma. Mkpughe 10:7.

Ikpo uda nke Opi nke asaa, nke malitere n'ubochi Oktoba 22, 1844, na-anochi anya Opi Jubili nke okirikiri di nsọ nke asaa, dika e deputara ya na Levitikos iri abuo na ise. Ndi Millerite, n'ikpeazu, ziri ezi gbasara itu ubochi amuma afọ puku abuo na nari ato ahụ, ma ndi Adventist bira ghota akuku ka ukwu n'ime ya ozugbo mgbe Nnukwu Ndakpo Olileanya ahụ gasiri, ma "nkume di oké onu ahia" Miller nke oge ahụ nke afọ puku abuo na nari ato, taa na-enwu ugboro iri karja. Njirimara amuma o bula nke oge asaa ndi ahụ e gosiputara n'ime oge ahụ nke afọ puku abuo na nari ato, nwere njiko amuma kpomkwem na afọ puku abuo na nari ise na iri abuo ("oge asaa"), nke Levitikos isi nke iri abuo na ise na nke iri abuo na isii.

Ndị Millerite juru nkwuputa nke Protestantism dapuru n'ezi okwukwe na Katolik na "ndi na-apunara ndi gi ihe," ndi "weliri onwe ha elu," ma "daa," bu ihe nnochianya nke Antiochus Epiphanes, ha wekwara mee nke oma. Ha maara ma gbachitere eziokwu ahụ na o bu Rom ka e ji nochite anya n'okwu amuma nke Chineke dika "ndi na-apunara ndi gi ihe ndi guzobere ohu ahụ," o bughị eze Siria a na-amaghị nke oma ma na-enweghị nnukwu mkpa n'akukọ ihe mere eme, onye guzobere ohu ahụ.

Taa, ndi okà mmuta okpukpe Adventist na-akuzi na "ndi ohi nke ndi gi" bu Antiochus Epiphanes. Taa, arumuka ahụ nke, n'akukọ ihe mere eme nke ndi Millerite, nochiri anya na ndi mbu bu ndi nke ogbugba ndu ndi a na-agafe agafe aghotaghị, ma ha apughikwa ighota, ohu ahụ (nke e ji ezi nghota nke "ndi ohi nke ndi gi" guzobe), ka a na-ekwughachi ozọ site n'aka ndi mbu bu ndi nke ogbugba ndu ndi a na-agafe agafe ozọ.

Ebe ohu na-adighi, ndi mmadu na-ala n'iyi: ma onye na-edebe iwu, o goziri agozi. Ilu 29:18.

Ndi Millerites kuziri nke oma na afọ puku abuo na narị ise na iri abuo ("oge asaa"), nke Levitikos iri abuo na isii, bu amuma oge kachasi ogologo ma burukwa nke ikpeazu n'ime Akwukwo Nso, ma Adventizim Laodisia juru "ola di oké onu ahia" ahụ n'afọ 1863, ma taa a puru ihu ya, (site n'aka ndi choro ihu), na o bughị naani na ndi Millerites ziri ezi n'ichoputa "oge asaa" ahụ di ka amuma oge kachasi ogologo n'ime Akwukwo Nso, kamakwa na "onbubu onu" ahụ, nke bu iwe Chineke, mezuru megide ma alaeze ugwu ma alaeze ndida nke Izrel.

Taa, a puru ihu mmechi di iche iche nke iwe abuo ahụ, nke akwukwo Daniel kwuru gbasara ya (dika ndi amuma ndi ozọ mere), di ka nkwasị-akwukwo abuo (nke mbu na nke ikpeazu) nke oge afọ iri anọ na isii, mgbe Kraist wuru ulọ nsọ ndi Millerite, dika e ji ubochi iri anọ na isii Mozis noro n'ugwu na-anata ntuziaka maka iwulite uloikwu nke ozara mee ihe nnochianya; nakwa site n'afọ iri anọ na isii nke Herod ji megharia ulọ nsọ ahụ, nke ndi Farisii kpotururu aka na ya n'mkparita uka ha na Kraist banyere otu O ga-esi "kpoliteghachi" ya site n'ime ka ulọ nsọ e "bibiri" site n'aka ndi na-azu ahia na ndi na-agbanwe ego di ocha, nakwa site n'mbilite n'onwu nke ulọ nsọ mmadu ya nke e kere site na kromosom iri anọ na isii. Taa, eziokwu ntala ndi Millerite ziri ezi dika ha dibu, ma ugbu a ha di omimi karija uboro iri.

Taa, a puru ihu ya anya (site n'aka ndi di njikere ihu), na mgbe Kraist kpoputara Onwe Ya di ka Palmoni (Onye Onu Ogugu Di Ebube, ma o bu Onye Na-agu Ihe Nzuzo) n'amaokwu nke iri na ato, n'isi nke asato nke Daniel, na O no na-egosi njiko di n'etiti otu ohu nke nochiri anya oge di afọ puku abuo na narị ato na ohu ozọ nke nochiri anya afọ puku abuo na narị ise na iri abuo. Mgbe a matara mmekorita nke oge amuma abuo ndi a, a puru ihu na ha jikotara ozugbo na afọ puku na narị abuo na iri isii nke ochichi ndi popu, nke n'aka nke ya jikotara na afọ puku na narị abuo na iri itoolu nke Daniel iri na abuo, nakwa afọ puku na narị ato na iri ato na ise nke otu amaokwu ahụ.

E nwere otutu njiko kpomkwem ndi ozọ nke oge amuma ndi e jikotara na ohu abuo nke amaokwu iri na ato na iri na anọ nke Daniel asato, ma o bu naani ndi na-achọ ihu ka ha na-amata ha. Ma taa, karisia karija njiko nile nke oge ndi ahụ niile nke ohu abuo ahụ chikotara onu, e nwere mkpughe nke aha Palmoni (Onye Na-agu Onugugu Di Ebube, ma o bu Onye Na-agu Onugugu nke Ihe Omimi). Ndi Millerite ziri ezi banyere amaokwu abuo ahụ, ma ha nwere okè, ma taa Adventism no nnoo

n'oké ọchịchiri zuru ezu.

Kwụsienụ onwe unu, juokwanụ anya; tienụ mkpu, tikwanu mkpu: ha n'ubigawo mmanya, ma ọ bughị mmanya; ha na-atughari atughari, ma ọ bughị n'ihie ihie-ọnụ siri ike. N'ihie na Jehova awukwasịwo unu mmuo nke ura miri emi, ma mechie anya unu: ndi amuma na ndi na-achi unu, ndi ohu uzọ, ka O kpuchiworo. Ohu niile aghoowo unu dika okwu nke akwukwo a kara akara, nke mmadu na-enyefe onye guru akwukwo, na-asi, Biko, guo ihe a: ọ na-asikwa, Apughị m; n'ihie na a kara ya akara: A na-enyefekwa akwukwo ahụ onye na-agughị akwukwo, na-asi, Biko, guo ihe a: ọ na-asikwa, Agughị m akwukwo. Aisaja 29:9-12.

Sista White na-akowa na e nyere William Miller “oke ihè” gbasara akwukwo Mkpughe, ma nghota ya banyere isi nke iri na abuo, iri na ato, iri na asaa na iri na asato nke Mkpughe abughị, n'ezie, eziokwu. E gosighi nghota ndi ahụ na-ezighi ezi n'elu chaati nso abuo ahụ, ma ihe e gosiri site n'akwukwo Mkpughe, isi nke itoolu, bu “ola di oké onu ahia” ahụ nke na-anochi anya na Islam ka a na-anochi anya ya site n'Ahuhu ato ahụ.

“Ndi nkwsa na ndi mmadu elewo akwukwo Mkpughe anya dika ihe omimi na dika nke na-adichaghi mkpa karja akuku ndi ozo nke Akwukwo Nso Di Nso. Ma ahuru m na akwukwo a bu n'ezie mkpughe e nyere maka uru puru iche nke ndi ga-adi ndu n'ubochi ikpeazu, iji duru ha n'imata onodu ha nke eziokwu na oru ha. Chineke duziri uche William Miller gaa n'amuma di iche iche ma nye ya nnukwu ihè banyere akwukwo Mkpughe.” Early Writings, 231.

Okwu ahụ bu “ihè di ukwu” n'ihie odide Nwanneanyi White na-enye omuma di ukwu. Miller ghotara uka di iche iche, akara ndi ahụ na opi ndi ahụ nke Mkpughe, n'ihie na ndi mmuo ozi di nso “duziri uche ya” n'ihie gbasara isiokwu ndi a. E gosiputara “ihè di ukwu” e nyere Miller n'elu tebul abuo ahụ di nso, a makwaara eziokwu ozizi ndi ahụ bu “ihè di ukwu” n'ime nro ya di ka “nkume di oké onu ahia”. E nyere Adventizim “ihè di ukwu” ahụ, ọ malitekwa ikpuchi ya site n'itinye nkume adigboroja di oké onu ahia malite n'afọ 1863. Ukpuru nke “ihè” bu na “ihè” bu ihe Kraist ji ekpe mmadu ma ọ bu ndi mmadu ikpe.

Ọ bughị naani na “ihè” na-ekpe ndi mmadu ikpe, kama “ihè” ahụ ha gaara enwe ma ọ buru na ha eguzogideghị ya (dika ha mere n'afọ 1856, dika naani otu n'ime otutu ihe atu). Agwa ozo a na-ejikota na “ihè” bu na “ihè” a juru aju na-emeputa ogo ochichiri kwekoru na ya. Adventism juru ma zoo “oké ihè” ahụ Chineke nyere Miller nke na-anochi anya ntala nke Adventism.

“Onye na-ahụ ihe di n'okpuru elu, onye na-agukwa obi mmadu nile, kwuru banyere ndi natara “ihè di ukwu:” ‘A naghị emekpa ha ahụ ma ọ bu mee ka ha ju anya n'ihie onodu omume na nke mmuo ha.’ Ee, ha ahoroowo uzọ nke ha, mkpuruobi ha na-enwekwa onu n'ihie aru ha. Mu onwe M ga-ahotakwa aghughu ha, M ga-emekwa ka egwu ha bjakwasị ha; n'ihie na mgbe M kporo, ọ dighi onye zara; mgbe M kwuru okwu, ha anughị: kama ha mere ihe ojoo n'anya M, horokwa ihe ahụ nke na-adighi amasi M.’ ‘Chineke ga-ezigara ha aghughu siri ike, ka ha wee kwere ugha,’ n'ihie na ha anabataghị ihunanya nke eziokwu ahụ, ka e wee zoputa ha,’ ‘kama ha nwere obi utu n'ajo omume.’ Aizaya 66:3, 4; 2 Ndi Tesalonaika 2:11, 10, 12.

“Onye Nkuzi nke eluigwe juru, si: ‘Gini bu aghughu ka ukwu nke puru iduhie uche karja ime ka e kweere na unu na-ewu n'elu ntala ziri ezi nakwa na Chineke na-anabata oru unu, ebe

n'eziokwu unu na-eme otutu ihe dika amuma na ukpuru uwa si di ma na-emegide Jehova site n'ime mmehie? Ewoo, o bu nnukwu nduhie, aghughu na-adoro adoro, nke na-achikwa uche mgbe ndi mmadu ndi "marawo eziokwu otu mgbe," na-emehie udi nsopuru Chineke ka o buru mmuo na ike ya; mgbe ha na-eche na ha bara uba ma baa uba n'ihe onwunwe ma o dighi ihe ha choro, ebe n'eziokwu ha no na mkpa nke ihe niile." Testimonies, mpiakota nke 8, 249, 250.

Laodisia, nke Adventizim ghoru na 1856, nochiri anya ndi e nyere otu oge "ihe di ukwu," ma ndi a kara aka inara "nrafu siri ike" nke Ndi Tesalonajika nke Abu, ebe n'oge ahụ nile ha na-ekwenye na ntala ugha ha wulitere site n'itinye mkpuru ego adigboroja na nkume di oké onu ahia adigboroja bu nke Chineke nyere iwu, ma n'eziokwu o bu ntala e wuru n'elu aja. Adventizim bu "uka nke natara ihe di ukwu, nnukwu ama", ma o bu "uka" nke tufuru "ozi ahụ Onyenwe anyi" "zitere", ma kemgbe ahụ anatala "nkwuputa ndi na-enweghi ezi uche nke ukwu na echiche ugha na ozizi ugha".

"Ndi ozi na-adighi nsu na-edobe onwe ha megide Chineke. Ha na-eto Kraist na chi nke uwa a n'otu ume ahụ. N'agbanyeghi na nonu ha na-ekwuputa na ha na-anabata Kraist, ha na-akporo Barabas n'obi, ma site n'omume ha na-asi, 'O bughu Nwoke a, kama o bu Barabas.' Ka ndi niile na-agu ahiri ndi a, lezienu anya. Setan emeela nganga banyere ihe o puru ime. O na-eche na o ga-agbaze idi n'otu nke Kraist kpeere ekpere ka o di n'ime nzuko-Ya. O na-asi, 'Aga m apu buru mmuo ugha iji duhie ndi m puru, ka ha na-akato, na-ama ikpe, ma na-agbago eziokwu.' Ka e nabata nwa nke aghughu na ama ugha site n'aka "otu nzuko nke natara nnukwu ihe," nnukwu ihe akaebe, mgbe ahụ nzuko ahụ ga-aju ozi nke Onyenweanyi zitere, ma nabata nkwuputa ndi na-enweghi isi n'oke, na echiche ugha na ozizi ugha. Setan na-achị ochi n'ihhi nzuzu ha, n'ihhi na o maara ihe eziokwu bu."

"Otutu ga-eguzo n'elu ikpo okwu nkwsa anyi, oku mgbaama nke amuma ugha di n'aka ha, nke a mnyere site n'oku mgbaama nke ekwensu sitere n'ala mmuo ojoo. O buru na a na-elekota obi abuo na ekweghi ekwe, a ga-ewepu ndi ozi kwesiri ntukwasị obi n'etiti ndi ahụ chere na ha maara ihe nke ukwu. 'A si na i maaraara,' ka Kraist kwuru, 'ee, obuna gi, ma o dikaria ala n'ubochi a nke gi, ihe ndi ahụ metutara udo gi! ma ugbo a, e zoro ha n'anya gi."

"Ma n'agbanyeghi nke ahụ, ntala Chineke guzosiri ike. Onyenwe anyi maara ndi bu nke Ya. Onye ozi e doro nsu ekwesighi inwe aghughu nonu ya. O ghaghị idi doo anya dika ehie, buru onye nweere onwe ya puo n'okpukpo obula nke ajo omume. Ozi na mbiputa akwukwo e doro nsu ga-abu ike n'imiputa ihe nke eziokwu n'elu ogbo a gbagoro agbago. Ihe, umunna, ihe karija ka anyi choro. Kuo opi na Zayon; mee ka mkpu ido aka na nti daa n'ugwu nsu ahụ. Kpokota ndi agha nke Onyenwe anyi, n'obi e doro nsu, ka ha nu ihe Onyenwe anyi ga-agwa ndi Ya; n'ihhi na O meela ka ihe bawanye maka ndi niile ga-anu. Ka ha were ngwa agha ma kwadebe onwe ha, ka ha rigoo n'agha ahụ—inye Onyenwe anyi aka imegide ndi di ike. Chineke n'onwe Ya ga-aru oru n'ihhi Izrel. A ga-eme ka ire ugha obula daa juu. Aka ndi mmuo ozi ga-akwatu atumatu aghughu ndi a na-akpu. Ihe nchebe Setan agaghị enwe mmeri ma oli. Mmeri ga-eso ozi mmuo ozi nke ato. Dika Onye-isi ndi agha nke Onyenwe anyi kwaturu mgbidi Jeriko, otu a ka ndi Chineke na-edebe iwu Ya ga-emeru, a ga-emekwa ka ihe niile na-emegide ha daa. Ka mkpuruobi obula ghara ita ndi ohu Chineke uta, bu ndi bjakwutere ha na ozi sitere n'elugwe. Unu achokwala ozu mmejor n'ime ha, na-asi, 'Ha na-ekwusi okwu ike

nke ukwu; ha na-ekwu okwu n'uzo siri ike nke ukwu.' Ha nwere ike ikwu okwu ike; ma o bughị na o di mkpa? Chineke ga-eme ka nti ndi na-anu ya maa jijiji ma o buru na haaju ige nti n'olu Ya ma o bu n'ozu Ya. O ga-akocha ndi na-emegide okwu Chineke."

"Setan etinyela ihe nile o nwere ike ime ka o wee mee ka ihe o bua ghara ibia n'etiti anyi dika otu ndi mmadu iji baara anyi mba ma doo anyi aka na nti, ma kpokuo anyi ka anyi wepu njehie anyi. Ma e nwere otu ndi ga-ebu igbe ogbugba ndu nke Chineke. Ufodu ga-apu n'etiti anyi, ndi na-agaghi ebu igbe ahụ ozo. Ma ndi a apughi iwu mgbidi iji gbochie eziokwu; n'ihu na o ga-aga n'ihu ma gbago elu ruo ogwugwu. N'oge gara aga Chineke akpolitela ndi ikom, O ka nwekwara ndi ikom nke ohere no na-eche, ndi a kwadebere ime ihe O nyere n'iwu—ndi ikom ga-agafe mgbochi ndi di naani ka mgbidi e tere uru a na-esighi ike. Mgbe Chineke tinyere Mmuo Ya n'ahu ndi ikom, ha ga-aru oru. Ha ga-ekwusa okwu nke Onyenwe anyi; ha ga-ebuli olu ha elu dika opi. A gaghị ebelata eziokwu ma o bu mee ka o tufuo ike ya n'aka ha. Ha ga-egosi ndi mmadu mmehie-ha nile, na ulo Jekob mmehie ha." Testimonies to Ministers, 409–411.

Ikwa akara Setan nke "ihe a na-eme kwa ubochi" dika akara nke Kraist bu ito "Kraist na chi nke uwa a n'otu ume ahụ. Mgbe ha na-ekwuputa na ha na-anabata Kraist, ha na-anabata Barabas, ma site n'omume ha na-asi, 'O bughị Nwoke a, kama Barabas.'" Eziokwu ndi e sere na nro Miller dika "nkume di oké onu ahia", nke e mekwara ka a hu ha nke oma n'elu tebul nsọ abuo ahụ, bu "ihè ukwu" ahụ e nyere Miller, nke Adventism ajula.

Ha na-ekwuputa na ha na-eto Kraist site n'iji akara nke Setan, ma na-azakwa na ha guzoro n'elu ntoala nke Chineke, ebe n'ezikwu o bu ntoala ugha nke na-ewetara aghughu siri ike ndi niile na-eguzo n'elu usoro nkuzi ahụ nke nwere nkwaru. O dighi ihe oheru di n'okpuru anyanwu, ma Izrel nke oge a na-eso naani nzokwu amuma nke Izrel oge ochie.

"Otu okwu na-ebu mkpuru obi m aru: oke uko ihunanya nke Chineke, nke furu efu site n'iga n'ihu n'iju ihè na eziokwu, na mmetuta nke ndi ahụ noworo na-arusi oru ike, ndi, n'agbanyeghi ihe ama a kwakobara n'elu ihe ama, etinyewo mmetuta ha igbochi oru nke ozi ahụ Chineke zitere. Ana m atu ha aka n'ebe mba ndi Juu no ma juo, A ga-ahapu umunna anyi ka ha soro otu uzo ahụ nke nguzogide kpuru isi gafee, ruo n'oke ikpeazu nke oge amara? O buru na e nwere mgbe o bua otu ndi mmadu choruru ndi nche eziokwu na ndi kwesi ntukwasi obi, ndi na-agaghi edebe udo ha, ndi ga-akpoku ehie na abali, na-ekwuputa ido aka na nti ndi Chineke nyere, o bu ndi Seventh-day Adventists. Ndi ahụ natara nnukwu ihè, ngozi nke ohere, ndi, dika Kapanom, e buliri elu ruo n'eluigwe n'ihe gbasara ohere puru iche, ha ga-abu site n'ighara irite uru hapu n'ochichiri kwekoru na idi ukwu nke ihè e nyere?"

"O di m ochicho iri umunna anyi ndi ga-ezuko na Nzuko Ukpuhode Ozuzuonu ka ha naa nti n'ozu e nyere ndi Laodisia. Lee udi onodu isi ha no! E wetala isiokwu a n'ihu unu ugoro ugoro, ma enweghi afu ojuju unu banyere onodu ime mmuo unu abubeghi nke miri emi ma na-egbu mgbu nke ga-aruputa mgbanwe. 'I na-asi, Abaram ogaranya, emewokwa m ka m baa uba n'ihe onwunwe, o dighikwa ihe o bua di m mkpa; ma i maghi na i bu onye ahụ di nhujuanya, na onye e kwesiri inuri ebere, na ogbenye, na onye isi, na onye gba oto.' Ikpe omuma nke ighogbu onwe onye di n'elu uka anyi di iche iche. Ndu okpukpe nke otutu mmadu bu ugha." Manuscript Releases, volume 16, 106, 107.

“Kapanom” bu obodo nke Jizos hoozo dika obodo nke ya.

“N’Kapaniom ka Jisos biri n’oge nkwusitu di n’etiti njem Ya ndi o na-eme ije na-alaghachi, wee buru nke a maara dika ‘obodo nke Ya.’ O di n’akuku osimiri Galili, ma di nso n’okèala ndagwurugwu mara mma nke Jenasaret, ma o burugodi na o nohi kpomkwem n’ime ya.” *The Desire of Ages*, 252.

Kraist hoozo Kapanom dika O hoozo Jerusalem n’oge ochie.

Ma nye nwa-ya ka M ga-enye otu ebo, ka Devid, bu odibo M, nwee ihè mgbe niile n’ihu M na Jerusalem, obodo nke M hoozu Onwe M itinye aha M n’ebe ahụ. 1 Ndi Eze 11:36.

Kraist hoozo Adventizim dika obodo Ya n’afọ 1844, ma ka o na-erule 1863, Adventizim ewughachila obodo “Jeriko”, nke bu ihe nnochianya nke nkasi obi na uba Laodisia. Dika o mere Israel oge ochie, otu a kwa ka o di n’ebe Israel nke oge a no. Adventizim kwenyere na ha bu umu amaala nke obodo puru iche nke Chineke, ma ha ajula “nnukwu ihè” nke na-enye ihe ama nke ibu umu amaala. Di ka Shailo n’oge Ilai, Hofnai na Finehas, a ga-ekpe Adventizim ikpe dika “nnukwu ihè” e nyere ha ohere inara.

“N’etiti umu Chineke ndi na-ekwuputa na ha bu nke Ya, ole ntachi-obi ka e gosiputara! okwu ilu ole ka e kwuwo, ikwuputa ikpe ole ka e kwuputawo megide ndi na-abughi nke okwukwe anyi. Otutu elewo ndi no n’ulo uka ndi ozo anya di ka nnukwu ndi mmehie, ebe Onyenwe anyi anaghi ele ha otu a. Ndi na-ele ndi otu ulo uka ndi ozo anya otu a, kwesiri iweda onwe ha n’okpuru aka di ike nke Chineke. Ndi ha na-ama ikpe nwere ike ibu na ha nwere naani ntakiri ihè, ohere ole na ole na uru ole na ole. O buru na ha nwere ihè ahụ otutu ndi otu n’ulo uka anyi nwere, ha gaara enwe ike iga n’ihu n’otutu kari, ma gosiputa okwukwe ha nke oma kari n’ihu uwa. Banyere ndi na-etu onu banyere ihè ha, ma ha anaghi eje ije n’ime ya, Kraist na-asị, ‘Ma ana m asị unu, o ga-adiri Taia na Saidon mfe kari unu n’ubochi ikpe. Gi kwa, Kapaniom [Ndi Seventh-day Adventist, ndi natara nnukwu ihè], nke e weliri elu ruo n’elugwe [n’ihe banyere ohere], a ga-eweda gi ala ruo n’ala mmuo; n’ihi na o buru na oru ike ndi ahụ e mere n’ime gi ka e mere ha na Sodom, o gaara adigide ruo taa. Ma ana m asị unu, na o ga-adiri ala Sodom mfe kari gi n’ubochi ikpe.’ N’oge ahụ Jisos zara si, ‘Ana m ekele gi, Nna, Onyenwe elugwe na uwa, n’ihi na I zoro ihe ndi a n’aka ndi amamihe na ndi nwere nghota [n’echiche nke onwe ha], ma I kpugheere ha umuntakiri.’”

“Ma ugbua a, n’ihi na unu emewo ihe ndi a niile, ka Onyenwe anyi kwuru, ma agwara m unu okwu, na-ebili n’isi ututu ma na-ekwu okwu, ma unu anughi; akpokwara m unu, ma unu azaghi; ya mere, aga m eme ulo a, nke a kporo aha m n’elu ya, nke unu tukwasiri obi na ya, na ebe ahụ nke m nyere unu na nna unu ha, dika m mere Shailo. Aga m atupukwa unu n’ihu m, dika m tupuru umunne unu niile, obuna mkpuru nile nke Ifrem.”

“Onyenwe anyi eweputala n’etiti anyi uloru ndi di oke mkpa, a ga-achikwa ha, o bughi dika e si achikwa uloru nke uwa, kama dika usoro Chineke si di. A ga-achikwa ha n’anya nke lere naani ebube Ya anya, ka site n’uzo o bua a zoputa mkpuru obi ndi na-ala n’iyi. Nye ndi Chineke, ihe ama nke Mmuo abjawo, ma otutu erubeghi nti n’ido aka na nti, na ido aka na mba, na na ndumodu.”

“Nurunu ugbo a ihe a, unu ndi nzuzu na ndi na-enweghi nghota; ndi nwere anya ma ha anaghi ahụ; ndi nwere nti ma ha anaghi anụ: Ùnu adighi atụ M ụjọ, ka Jehova na-ekwu? Ùnu agaghi ama jijiji n’ihu Onụnọ M, M bụ Onye tinyere ájá ka ọ buru oke osimiri site n’iwu ebighi ebi, ka ọ ghara igafe ya? Ọ bụ ezie na ebili mmiri ya na-enupu onwe ha, ma ha enweghi ike imeri; ọ bụ ezie na ha na-ada ụzụ, ma ha enweghi ike igafe ya. Ma ndi a nwere obi na-enupu isi na nke nnuuisi; ha enupwo isi, ha alaala. Ha adighikwa asi n’obi ha, Ka anyi tuọ Jehova Chineke anyi egwu ugbo a, Onye na-enye mmiri ozuzo, nke mbu na nke ikpezụ, n’oge ya; Ọ na-edobere anyi izu ndi e kenyerere nke owuwe ihe ubi. Ajo omume unu ewepula ihe ndi a, mmehie unu egbochikwala ezi ihe ibiakwute unu.... Ha anaghi ekpe ikpe ihe kpatara nwa mgbei, ihe kpatara nwa mgbei ka ha wee nwee oganihu; ma ha anaghi ekpe ikpe ikike nke onye no ná mkpa. Ọ bụ na Agaghi M ata ahuhu n’ihi ihe ndi a? ka Jehova na-ekwu; ọ bụ na mkpuruobi M agaghi abo obo n’ahụ mba di otu a?”

“Ọ ga-eme ka Onye-nwe-anyi kwuo, ‘Ekpela ekpere maka ndi a, ebulikwa akwa akwa ma ọ bụ ekpere maka ha, emekwa aririọ n’ihu m: n’ihi na agaghi m anu gi?’ ‘Ya mere, e jidere mmiri ozuzo, ọ dighikwa mmiri ozuzo nke ikpezụ.... Ọ bughị site n’oge a ka i ga-akpoku m, Nna m, gi bụ onye nduzi nke nwata m?’” Review and Herald, August 1, 1893.

Anyi ga-aga n’ihu n’itule “ihè ukwu ahụ” e nyere William Miller banyere akwukwo Mkpughe n’isiokwu na-esonu.

“Mgbe Kraist biara n’uwa iji gosi ezi okpukpe n’omume, ma bulie elu ukpuru ndi kwesiri ichi obi na omume mmadu, ughá ejirila ike jide ndi ahụ natara nnukwu ihè n’aka nke ukwu, nke mere na ha aghotaghizi ihè ahụ, ha enwekwaghikwa ochicho ihapu omenala ha n’ihi eziokwu. Ha juru Onye Ozizi nke eluigwe, ha kpogidekwara Onyenwe ebube n’obe, ka ha wee debe omenala na ihe ha cheputara n’onwe ha. Otu mmuo ahụ ka a na-egosiputa n’uwa taa. Mmadu anaghi achọ inyocha eziokwu, ka omenala ha ghara ima jijiji, ka a ghara iweta usoro ihe oheru. N’ime mmadu, e nwere mgbe niile ohere siri ike nke imehie, ma mmadu n’udi okike ya na-achokari ibuli echiche na omuma mmadu elu nke ukwu, ebe a naghị aghota ma ọ bụ jiri ihe nke Chukwu na nke ebighi ebi kpọọ ihe.” Counsels on Sabbath School Work, 47.